

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum

Gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

C
U
L
T
U
R
H
I
S
T
O
R
I
E

6500 voor Chr.
3750 voor Chr.
2200 voor Chr.
700 voor Chr.
150 na Chr.
320 na Chr.
750 na Chr.
1650 na Chr.

Archeologisch Adviesbureau

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum

**Gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inven-
tariserend proefsleuvenonderzoek**

drs. B.I. van Hoof

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Tytsjerksteradiel

Titel: Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Status: eindversie

Datum: 23 september 2015

Auteur: drs. B.I. van Hoof

Projectcode: TYP4

Bestandsnaam: RA2969_TYP4.indd

Projectleider: drs. B.I. van Hoof

Projectmedewerkers: D. van den Berg, T.M. Perger, J. Pruijm & E.J.M. van der Zwet

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 426284

ARCHIS-waarnemingsnummer: nog niet verleend

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 64802

Autorisatie: drs. J.Y. Huis in 't Veld

Bevoegd gezag: gemeente Tytsjerksteradiel

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendalseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2015

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Tytsjerksteradiel heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 3, 4 en 5 februari 2015 een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd.

In het onderzoeksgebied zijn een esdek en meerdere gedempte sloten aangetroffen. Verder zijn enkele paalkuilen en één kuil waargenomen. De sporen bevinden zich direct onder de bouwvoor en zijn gegraven door het esdek tot in het dekzand en soms tot in de keileem. Alle sporen zijn opgevuld met zand. De sloten hebben als perceelscheidingen gediend. De paalkuilen zullen te maken hebben gehad met de inrichting van het terrein, bijvoorbeeld afrasteringen en hekwerk. De kuil is mogelijk gegraven voor de winning van leem.

Uit de verschillende lagen en sporen is aardewerk, metaal en glas verzameld. Een deel van het aardewerk dateert uit het eind van de 16e eeuw-17e eeuw (Werra- en Weser-aardewerk, majolica en een fragment van een steengoed kan uit Raeren). Het overige vondstmateriaal dateert uit de 17e-19e eeuw en mogelijk zelfs het begin van de 20e eeuw. Geconcludeerd wordt dat zowel het esdek als de grondsporen van na de 16e eeuw dateren. De meeste sloten zullen in de 18e-19e eeuw zijn gedempt.

De vindplaats wordt vanwege de middelmatige fysieke kwaliteit en de lage inhoudelijke kwaliteit niet behoudenswaardig geacht. Vervolgonderzoek wordt niet aanbevolen.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	9
1.1 Kader	9
1.2 Administratieve gegevens	11
2 Voorgaand onderzoek	13
3 Doel van het onderzoek	15
4 Methodes	17
5 Resultaten	19
5.1 Esdek	19
5.2 Grondsporen	21
5.3 Vondsten	25
5.4 De vindplaats	29
6 Conclusies en aanbevelingen	31
6.1 Conclusies	31
6.2 Aanbevelingen	32
Literatuur	33
Gebuurde afkortingen	34
Verklarende woordenlijst	35
Overzicht van figuren, tabellen en (losse kaart-)bijlagen	36
Bijlage 1: Sporenlijst	37
Bijlage 2: Vondstenlijst	41

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van de gemeente Tytsjerksteradiel heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 3, 4 en 5 februari 2015 in het onderzoeksgebied een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd. Het betreft het vervolg op een eerder uitgevoerd bureau- en karterend booronderzoek (Veenstra, 2014). Tijdens dit booronderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied een es aanwezig is.

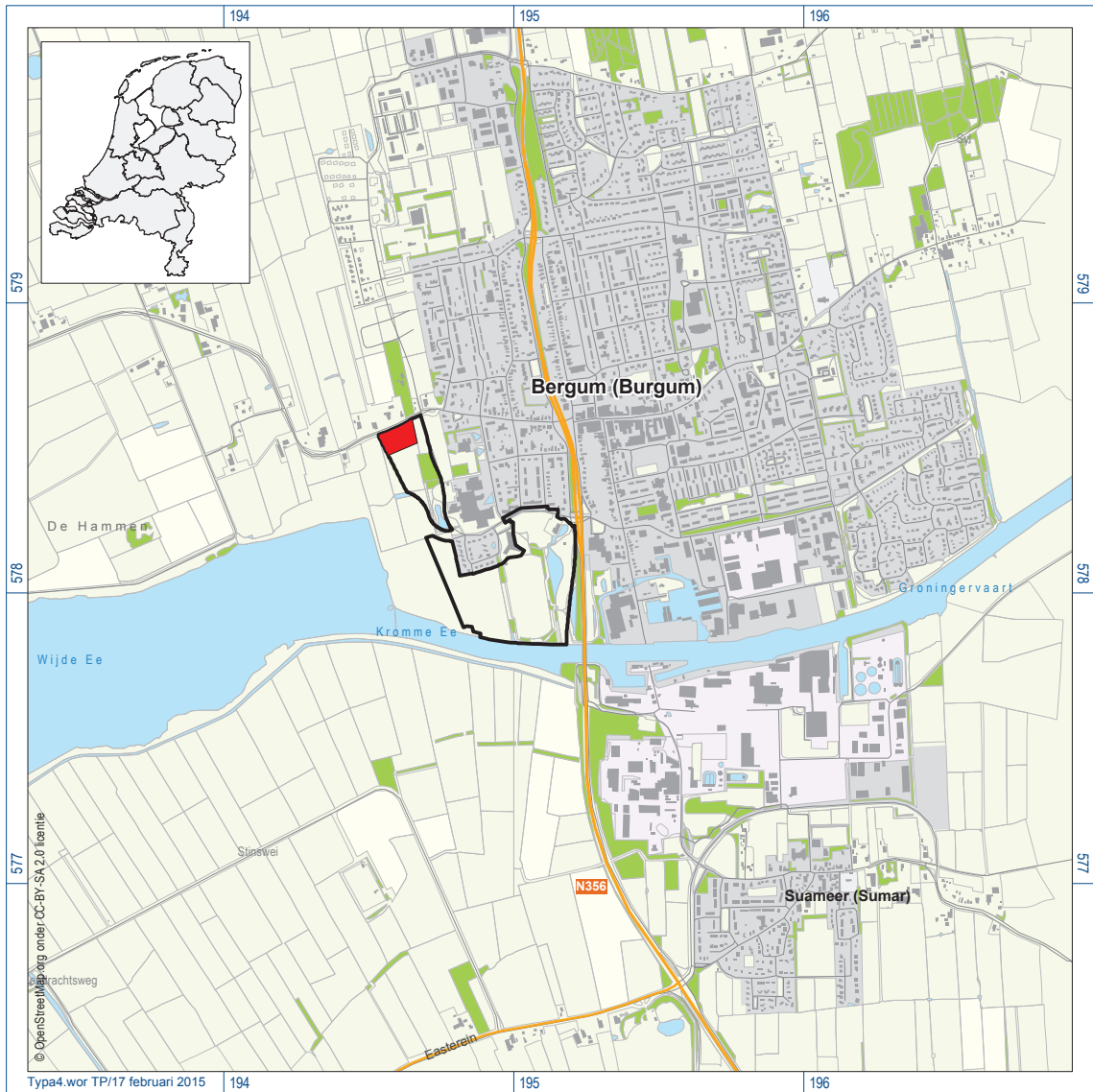
Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een veel groter plangebied ten westen van Burgum waar een recreatiepark met waterpartijen en sportfaciliteiten en meerdere woningen zullen worden aangelegd (figuur 1). Het onderzoeksgebied ligt aan de zuidzijde van de Hillamaweg, westelijk van de Prins Bernhardstraat, tegenover Hillamaweg 58 en 62. Hier zijn een park met een vijver en drie woningen voorzien. De voorziene bouw van de woningen, het graven van de vijver en het maken van plantgaten zal bodemingrepen met zich meebrengen waardoor eventuele archeologische waarden bedreigd worden.

Voorafgaand aan de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek is, conform de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>), een Programma van Eisen (PvE) opgesteld (Ten Anscher, 2014). Dit PvE diende als leidraad voor het onderzoek. In hoofdstuk 3 zijn de specifieke onderzoeksvragen uiteengezet.

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal zullen te zijner tijd worden overgedragen aan het Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Figuur 1. De ligging van het plangebied (vette, zwarte lijn) en het onderzoeksgebied (rood); inzet: ligging in Nederland (ster).

1.2 Administratieve gegevens

Plangebied: parkgebied Burgum

Onderzoeksgebied: bouwkavels Hillamaweg

Plaats: Burgum

Gemeente: Tytsjerksteradiel

Provincie: Fryslân

Centrumcoördinaten: 194.600 / 578.530 (onderzoeksgebied)

Omvang plangebied: circa 19,2 hectare

Omvang onderzoeksgebied: circa 0,9 hectare

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 426284

ARCHIS-waarnemingsnummer: nog niet verleend

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 64802

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
Romeinse tijd	Laat	450	
	Midden	270	
	Vroeg	70 na Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	15 voor Chr.	
		Laat	250
		Midden	500
	Bronstijd	Vroeg	800
		Laat	1100
		Midden	1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Vroeg	2000
		Laat	2850
		Midden	4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Vroeg	4900/5300
		Laat	6450
		Midden	8640
Paleolithicum (Oude Steentijd)	Vroeg	9700	
	Laat	12.500	
	Jong B	16.000	
	Jong A	35.000	
	Midden	250.000	
Oud			

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

2 Voorgaand onderzoek

Het onderzoeksgebied ligt op de overgang tussen beekdal- en veengebieden (met pingoruïnes) in het zuiden en een hoger gelegen dekzandgebied in het noorden. Het beekdal is dat van de Wide Ie/Krûme Ie. Langs de rand van het beekdal van de Wide Ie/Krûme Ie zijn enkele vuursteenvindplaatsen bekend uit de periode Laat Paleolithicum t/m Bronstijd en vooral uit het Mesolithicum. Binnen het onderzoeksgebied worden resten van nederzettingen uit de periode Steentijd t/m Vroege Bronstijd verwacht. Bewoningssporen uit de periode Midden Bronstijd t/m Vroege Middeleeuwen worden niet verwacht, omdat aangenomen is dat het gebied toen te nat was voor bewoning (en met veen overdekt).

Ook kunnen binnen het onderzoeksgebied archeologische resten uit de Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd aanwezig zijn, van na de ontginning van het veen. Burgum bestond al in de Middeleeuwen, in elk geval vanaf de 12e eeuw. De huidige opstreckende percelen, haaks op het beekdal, gaan in elk geval terug tot de vroege 19e eeuw, maar bestaan vermoedelijk al veel langer. Aan de noordelijke uiteinden ervan, langs de Hillamaweg (of de voorloper ervan) lagen in elk geval al in de 17e eeuw boerderijplaatsen, zij het niet in het onderzoeksgebied zelf. Daar zou overigens wel sprake kunnen zijn van een oudere boerderij, bijvoorbeeld uit de eerste helft van de 17e eeuw of ouder. De Hillamaweg sloot verder oostelijk aan op de weg (de huidige Schoolstraat) met de lintbebouwing van het oude Burgum.

In november 2014 is in het plangebied een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (Veenstra, 2014). In totaal zijn 106 boringen gezet, veelal in een driehoeksgrid van 40 bij 50 m. Drie boringen zijn gezet in onderhavig onderzoeksgebied.

In het plangebied bevindt zich onderin de boringen keileem (lichtblauwgrijze, sterk zandige, soms zwak grindige leem). Dit is een grondmorene (glaciale afzetting) die dateert uit het Saalien (370.000-130.000 jaar geleden). Vaak bevindt zich op de keileem een dunne laag keizand (lichtgeelgrijs tot lichtgroengrijs, matig siltig, matig fijn tot matig grof, zwak grindig zand, soms met siltlagen, leembrokken en/of plantenresten) dat is ontstaan als gevolg van de vertering van de top van het keileem. Boven de keileem of het keizand bevindt zich (verspoeld) dekzand (lichtgeelgrijs tot bruin, zwak tot matig siltig, matig fijn zand, regelmatig met siltlagen en soms zwak humeus). Dekzand is ontstaan door laat-glaciale zandverstuivingen. Na de afzetting van het dekzand heeft plaatselijke verspoeling plaatsgevonden. In het dekzand is geen podzolbodem herkend. Binnen het onderzoeksgebied ligt de top van het dekzand relatief hoog. Hier was waarschijnlijk wel een podzolbodem aanwezig, maar deze is verstoord (opgenomen in de verstoorde toplaag) als gevolg van verploeging, egalisatie en/of vergraving. Ongetwijfeld was het dekzand in de Middeleeuwen nog afgedekt met een veenpakket. De veengroei dateert vermoedelijk vanaf het Neolithicum of de Bronstijd. Het veen is als gevolg van middeleeuwse ontginningen verdwenen.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

In het onderzoeksgebied is direct ten zuiden van de Hillamaweg tussen de huidige bouwvoor en het onderliggende dekzand een 0,28 m dikke, matig humeuze zandlaag met spikkels houtskool en baksteenpuin aangetroffen (bruingrijs, matig siltig, matig fijn zand). Deze laag is geïnterpreteerd als een es, die is ontstaan door het opbrengen van potstalmest vermengd met plaggen. Ten zuidoosten en zuiden hiervan is deze zandlaag niet herkend, maar is de bouwvoor wel dikker dan in de omgeving. Daarom zal het hier ook om een es gaan.

De meeste essen in Noord-Nederland dateren vanaf de 16e eeuw. In de hogere delen van het esdek (dat deels uit opgebrachte grond bestaat) kunnen vondsten voorkomen die samen met de opgebrachte grond van elders aangevoerd kunnen zijn. Dergelijke vondsten kunnen weliswaar archeologisch interessant zijn, maar wijzen niet op de aanwezigheid van nederzettingen ter plaatse. Archeologisch relevant is wel het onderste traject van het esdek, waarin de oorspronkelijke top van het dekzand opgenomen zal zijn. Grondsporen uit de Late Middeleeuwen of ouder zijn direct onder het esdek te verwachten.

3 Doel van het onderzoek

Doel van het proefsleuvenonderzoek is te achterhalen of sprake is van (behoudenswaardige) vindplaatsen in het onderzoeksgebied. De onderzoeksvragen richten zich op de eventuele vondsten en grondsporen in het onderzoeksgebied. Het onderzoek dient, voor zover mogelijk, antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen uit het PvE (Ten Anscher, 2014):

1. Zijn grondsporen en (resten van) structuren aanwezig? Wat is hun aard, datering, conserverings-toestand, diepteligging, ruimtelijke verspreiding en lithologische context? Zijn zij te verbinden aan bepaalde, specifieke activiteiten? Zo ja, welke?
2. Zijn archeologische vondsten aanwezig? Wat is hun aard, typologische datering, conserverings-toestand, diepteligging, ruimtelijke verspreiding en lithologische context? Zijn zij te verbinden aan bepaalde, specifieke activiteiten en grondsporen/structuren? Zo ja, welke?
3. Is sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen?

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

4 Methoden

Proefsleuven, ligging en afmetingen

De zeven proefsleuven zijn conform het PvE (Ten Anscher, 2014) aangelegd in drie min of meer oost-west georiënteerde stroken, waarbij de proefsleuven ten opzichte van elkaar verspringen. De afstand tussen de stroken was circa 30 m. De sleuven zijn genummerd in volgorde van aanleg. Hierdoor wijkt de nummering af van die in het PvE. Langs de westzijde van het onderzoeksgebied is onlangs een nieuwe sloot gegraven. Hierdoor kon de korte sleuf aan de westzijde van het onderzoeksgebied (sleuf 4) niet volgens plan worden aangelegd. Deze sleuf is ingekort en iets naar het oosten verschoven. Alle sleuven hadden een breedte van circa 4 m. De sleuven 1, 2, 5, 6 en 7 hadden een lengte van 29 tot 30 m. De sleuven 3 en 4 waren respectievelijk circa 10 en circa 6 m lang.

Opgravingsvlakken en profielen

De bouwvoor is met behulp van de graafmachine verwijderd tot op het esdek. Vervolgens is vlaksgewijs verdiept in 0,05 tot 0,10 m dikke laagjes tot de top van het onderliggende zand. In het zand is een leesbaar sporenvlak aangelegd tussen 0,40 en 0,70 m -Mv. Dit eerste vlak is digitaal ingemeten met een RTK-GPS.

Conform het PvE zijn de proefsleuven vanaf het eerste vlak vlaksgewijs verdiept tot 0,50 m onder de top van het zand, tenzij al eerder de keileem werd bereikt. Vanwege het ontbreken van vondsten en sporen zijn van dit tweede vlak alleen hoogten gemeten. Van elke sleuf is een circa 1 m brede kolomopname gedocumenteerd. Ook ter plekke van enkele sporen is een deel van het profiel gedocumenteerd.

Afwerking en behandeling van sporen en vondsten

Uitgezonderd de sloten zijn de meeste sporen in het eerste vlak gecoupeerd en gedocumenteerd. Documentatie bestond uit het fotograferen, tekenen en lithologisch beschrijven van de verschillende vullingen conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).

Na documentatie zijn de sporen verder onderzocht op vondstmateriaal. Enkele andere sporen en een representatieve selectie van de sloten zijn in het profiel gedocumenteerd na aanleg van het tweede vlak. De vullingen van de sloten zijn bij het verdiepen van het vlak machinaal laagsgewijs uitgegraven, waarbij het aangetroffen vondstmateriaal is verzameld.

Vondsten die tijdens de aanleg van de vlakken werden gevonden, zijn in vakken van 4 m breed (sleuf-breedte) en 4 m lang verzameld, waarbij de vakken per sleuf genummerd zijn van west naar oost.

Bemonstering

Er zijn geen sporen aangetroffen die in aanmerking kwamen voor bemonstering.

RAAP-RAPPORT 2969

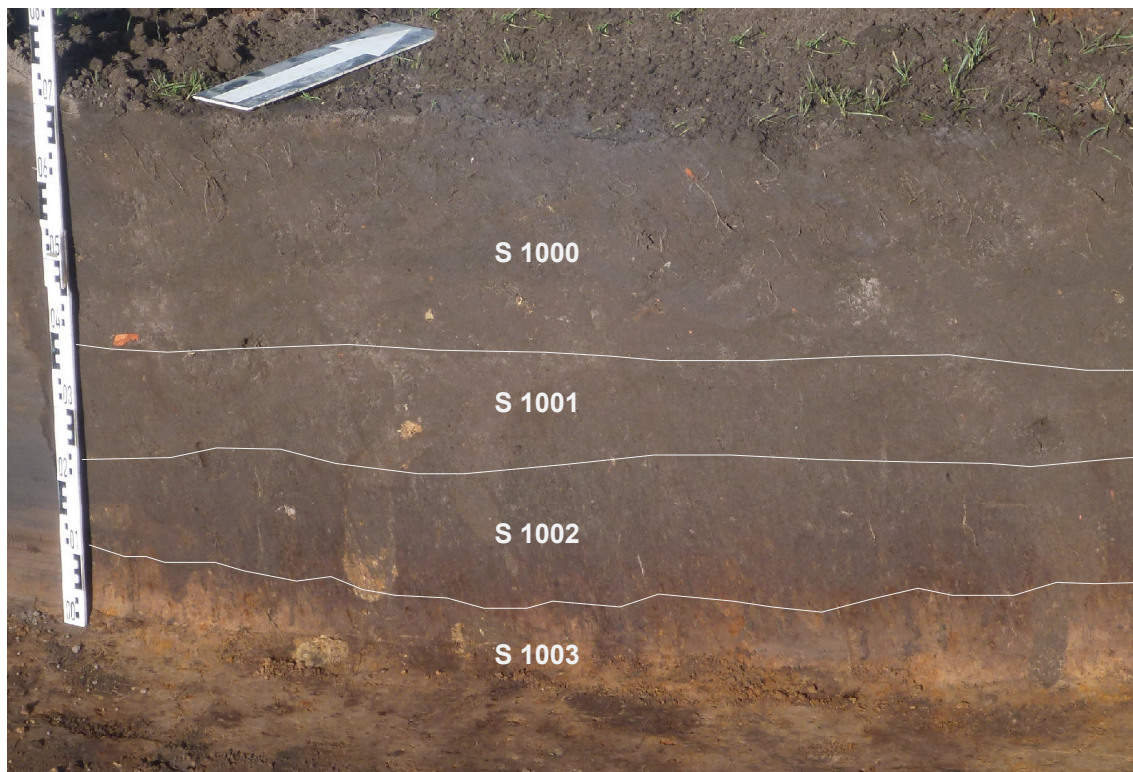
Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

5 Resultaten

5.1 Esdek

In de sleuven 1 en 2 bevindt zich onder een circa 0,30 m dikke bouwvoor (S1000) een circa 0,10 m dik esdek (S1001; figuur 2). Beide lagen hebben dezelfde lithologische samenstelling (matig siltig, matig fijn, matig humeus, bruingrijs zand met brokjes rood baksteenpuin). De bouwvoor zal tot het esdek behoren, maar heeft een iets andere structuur als gevolg van grondbewerkingen zoals ploegen. Onder het esdek ligt een 0,10 tot 0,20 m dikke verploegde laag (S1002; matig siltig, matig fijn, matig humeus, bruingrijs, grijs gevlekt zand met ijzervlekken), die ook tot het esdek gerekend wordt. Hieronder ligt dekzand (S1003; sterk siltig, matig fijn, geel, bruingeel gevlekt zand met veel ijzervlekken en enkele dunne leemlagen) is opgenomen. In de sleuven 3 t/m 7 is S1001 opgenomen in de circa 0,30 m dikke bouwvoor (S1000) en niet meer afzonderlijk te herkennen. De verploegde laag (S1002) is nog wel herkenbaar.

In de sleuven 1 en 2 zijn bij de aanleg van het vlak tien vondsten verzameld (V1 t/m V7; zie § 5.2.3) uit de top van het esdek (S1001), direct onder de bouwvoor. Het vondstmateriaal dateert uit de periode eind 17e eeuw tot begin 20e eeuw. In put 6 zijn in de bouwvoor (S1000) drie vondsten verzameld (V11, V12 en V13), waaronder een fragment Werra-aardewerk uit het eind van de 16e eeuw-begin van de

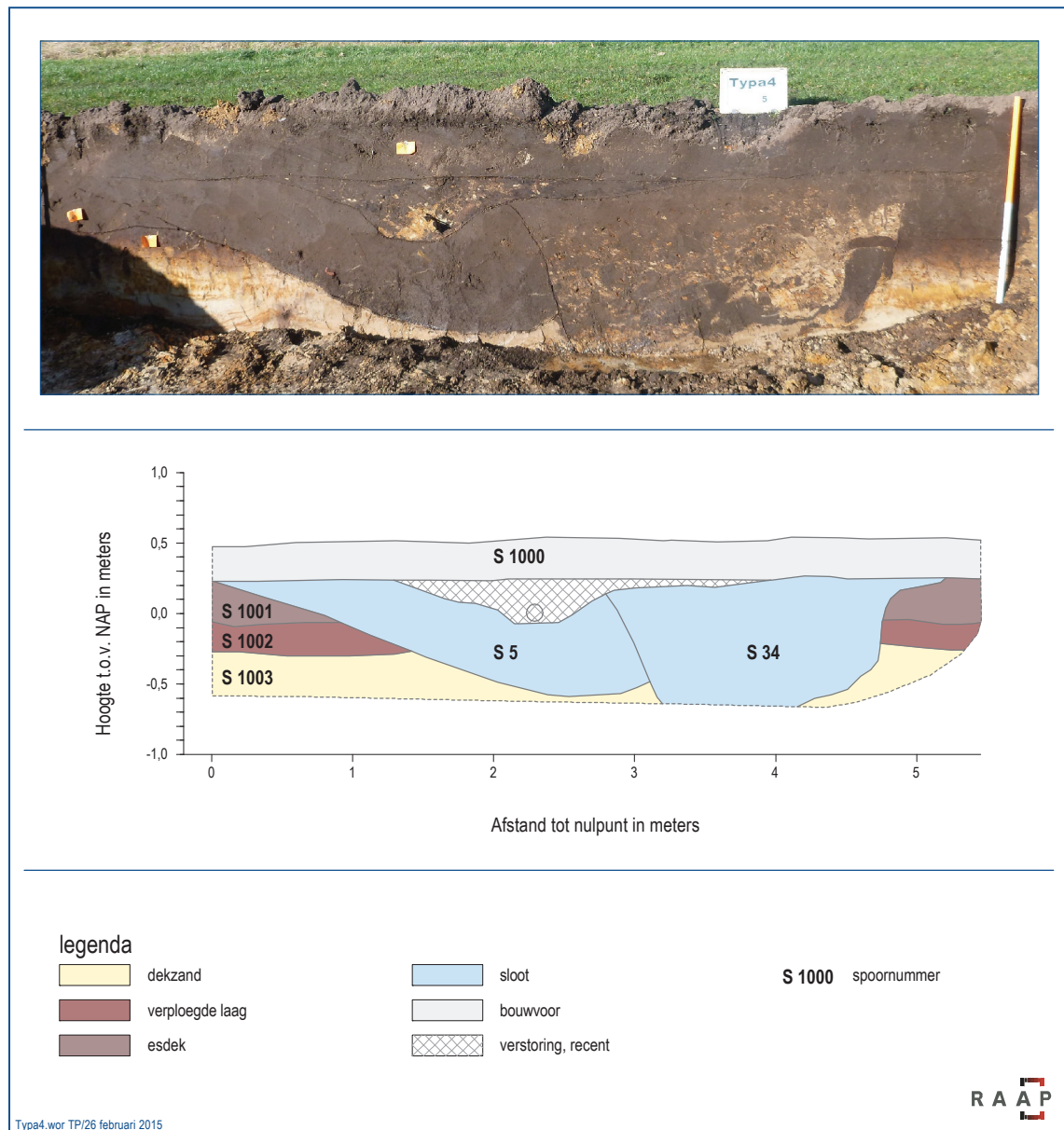

Figuur 2. Het esdek in het noordprofiel van sleuf 1.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

17e eeuw en een deel van een Steengoed kan uit 1663 (zie § 5.2.3). In de verploegde laag (S1002) zijn geen vondsten aangetroffen. De datering van het vondstmateriaal uit de bouwvoor en het esdek wijst er op dat de es-ophoping vanaf het eind van de 16e eeuw is gestart.

Typa4_wor TPI/26 februari 2015

RAAP

Figuur 3. Gedempte sloten (S5 en S34) in het noordprofiel van sleuf 1.

5.2 Grondsporen

In het eerste vlak van de sleuven zijn archeologische grondsporen waargenomen. In de meeste gevallen gaat het om sporen uit de Nieuwe tijd.

Sloten

In totaal zijn 21 gedempte sloten aangetroffen. Enkele zijn in dwarsdoorsnede gedocumenteerd (figuren 3 en 4). De sloten 1 en 2 waren alle gegraven door het esdek (S1001) en de onderliggende verploegde laag (S1002) en reikten tot in het dekzand (S1003). In de overige sleuven waarin S1001 afwezig was, lagen de sloten direct onder de bouwvoor.

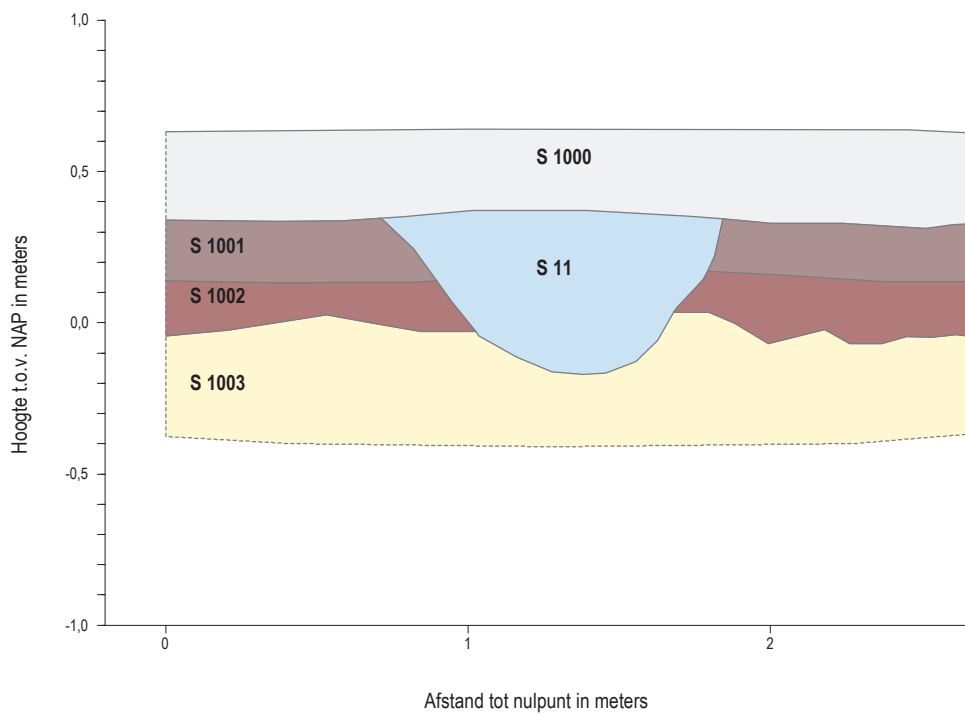
Spoor S14 is oost-west georiënteerd. De oriëntatie van de overige sporen is gelijk aan die van de huidige opstreckende percelen: min of meer noord-zuid. De sloten waren in het vlak 0,35 tot 4,75 m breed en de restdiepte varieerde tussen 0,30 en 0,90 m. De sporen waren opgevuld met matig fijn, matig siltig, zwak tot sterk humeus, bruingrijs tot donkerbruingrijs zand. In de vulling van S14, S16 en S34 (figuur 4) bevonden zich veel gele tot bruingele zandbrokken. Verschillende aangetroffen sloten zijn aan elkaar te koppelen (tabel 2).

spoor	breedte op vlak (m)	hoort mogelijk bij spoor	vondstnr.	datering
S3, sleuf 1	2,60	S13, sleuf 4		
S5, sleuf 1	minstens 1,75			S5 is ouder dan S34
S6, sleuf 2	1,55			
S7, sleuf 2	2,70		V8	18e-19e eeuw
S8, sleuf 2	2,20	S20, sleuf 6		
S9, sleuf 2	1,65	S21, sleuf 6		
S11, sleuf 2	0,70	S22, sleuf 6		
S12, sleuf 3	2,35			
S13, sleuf 4	2,70	S3, sleuf 1	V9	18e-19e eeuw
S14, sleuf 5	1,35			S14 is jonger dan S15
S15, sleuf 5	1,30			
S16, sleuf 5	4,75		V10, V17	18e-19e eeuw, S16 is jonger dan of even oud als S14
S17, sleuf 5	0,35			
S18, sleuf 6	2,75		V14, V19	18e-19e eeuw
S20, sleuf 6	1,35	S8, sleuf 2		
S21, sleuf 6	1,70	S9, sleuf 2	V16	18e-19e eeuw
S22, sleuf 6	0,65	S11, sleuf 2		
S23, sleuf 6	0,60		V20	Nieuwe tijd
S24, sleuf 6	2,50		V18	eind 16e - eerste helft 17e eeuw
S30, sleuf 7	4,45			
S34, sleuf 1	1,70			S34 is jonger dan S5

Tabel 2. Sloten.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

legenda

	dekzand		sloot
	verploegde laag		bouwvoor
	esdek		verstoring, recent

S 1000 spoornummer

Typa4.wor TP/26 februari 2015

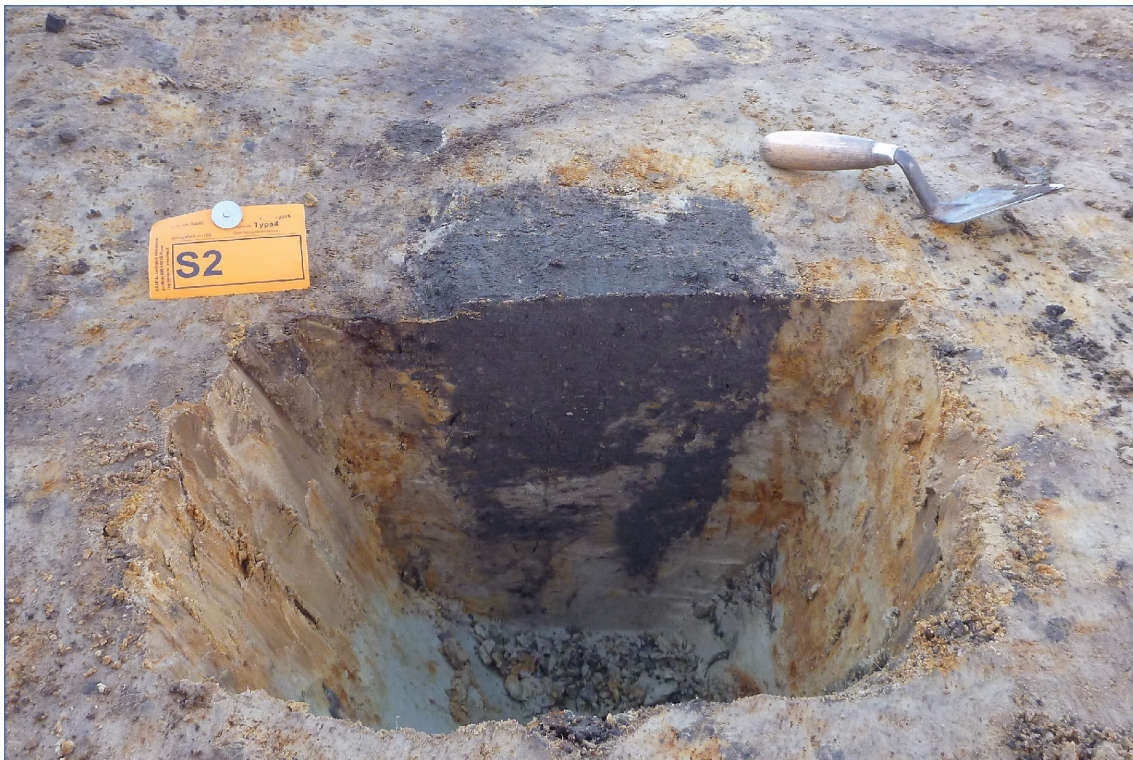
RAAP

Figuur 4. Gedempte sloot (S11) in het noordprofiel van sleuf 2.

Omdat S34, S14 en S16 enkele andere sloten oversnijden, zijn deze waarschijnlijk het jongst. Zoals hierboven aangegeven hebben deze drie sporen ook een afwijkende vulling. In de vulling van zeven sloten is vondstmateriaal gevonden (zie tabel 2 en § 5.2.3). Het vondstmateriaal geeft een aanwijzing wanneer de sloten zijn gedempt. Het meeste vondstmateriaal dateert uit de 18e-19e eeuw. Uit S24 komt aardewerk uit het eind van de 16e tot de eerste helft van de 17e eeuw.

Paalkuilen

In de sleuven 1, 6 en 7 zijn in totaal acht sporen waargenomen die als paalkuil worden geïnterpreteerd (S1, S2, S19, S26, S28, S32 en S33; figuur 5). In het vlak zijn deze sporen vierkant tot min of meer rond, met een diameter tussen 0,20 en 0,40 m. De diepte ervan ligt tussen 0,01 en 0,30 m, waarbij de vorm in de coupe hoekig tot komvormig is. In alle gevallen bestaat de vulling uit matig siltig, matig fijn, matig humeus, bruingrijs tot donkerbruingrijs zand. In S19 is aardewerk uit de 17e-18e eeuw gevonden (V15). In de vulling van S26 bevond zich ijzerdraad en plastic (niet verzameld). Uit de overige sporen komt geen vondstmateriaal. De paalkuilen liggen veelal ver uit elkaar en structuren zijn niet herkend. De paalkuilen S31, S32 en S33 liggen in een rij langs een sloot (S30). Vermoedelijk betreft het afrasteringspalen.

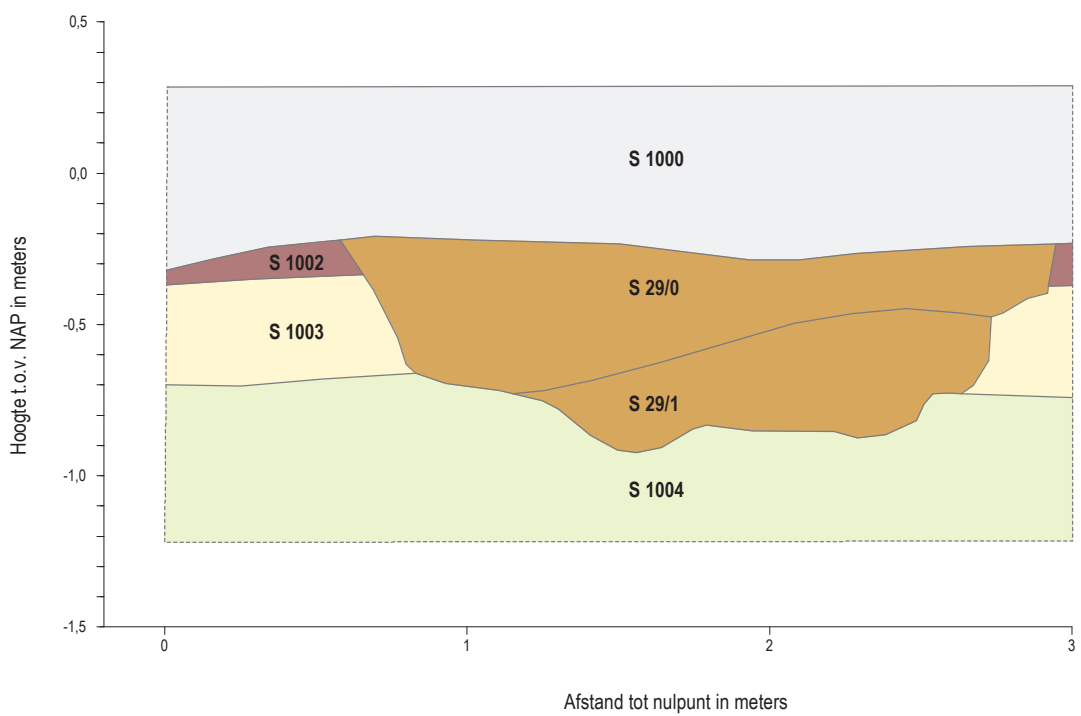
Figuur 5. Een gecoupeerde paalkuil (S2) in sleuf 1.

Kuilen

In sleuf 7 is tegen de rand van de sleuf een rond spoor aangetroffen met een diameter van circa 2,0 m (S29; figuur 6). De diepte ervan was circa 0,70 m onder de bouwvoor. Het spoor had in dwarsdoorsnede een hoekige vorm. In het profiel was duidelijk te zien dat de kuil laag S1002 doorsnijdt. De vulling bestond uit matig siltig, matig fijn, zwak tot matig humeus, donkerbruingrijs tot grijsbruin zand

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

legenda

- keileem
- dekzand
- verploegde laag

- kuil
- bouwvoor
- S 29/1 spoor-/vullingnummer

Typa4.wor TP/26 februari 2015

RAAP

Figuur 6. Mogelijke leemwinkuil (S29) in het noordprofiel van sleuf 7.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

met grijze tot grijsgele zandbrokken. Het spoor was ingegraven tot in het keileem (S1004; sterk zandige, matig grindige, lichtgrijsgele, lichtgroengrijs gevlekte leem met veel ijzervlekken). Mogelijk betreft het een leemwinkuil. In de vulling ervan is geen vondstmateriaal aangetroffen.

Natuurlijke sporen

De sporen S4, S10, S25 en S27 zijn vanwege de vage begrenzing en de onregelmatige vorm in zowel vlak als profiel geïnterpreteerd als natuurlijke sporen (figuur 7). Op basis van de vorm wordt vermoed dat spoor 4 een boomval betreft. Van de twee andere natuurlijke sporen blijft de oorsprong onduidelijk. Het kan gaan om sporen die veroorzaakt zijn door wortels van bomen of struiken, maar bijvoorbeeld ook om graafgangen van dieren. De sterke vervaging van deze vier sporen wijst op een aanzienlijke ouderdom. Vermoedelijk zijn de sporen ontstaan voordat het zand door veen werd afgedekt.

Figuur 7. Natuurlijk spoor (S25) in het zuidprofiel van sleuf 6.

5.3 Vondsten

In totaal zijn 39 vondsten verzameld (tabel 3).

materiaal	aantal
aardewerk	29
bouwmateriaal	4
metaal	5
glas	1

Tabel 3. Vondstaantallen.

Aardewerk

Er zijn 29 scherven aardewerk aangetroffen (tabel 4).

type aardewerk	aantal
Werra	1
Weser	1
roodbakkend geglazuurd	7
witbakkend geglazuurd	4
majolica	3
faience	1
industrieel wit	7
steengoed	4
porselein	1

Tabel 4. Aantallen per type aardewerk.

Werra- en Weseraardewerk

Tijdens het onderzoek zijn twee scherven gevonden van importaardewerk dat tussen het eind van de 16e eeuw en het begin van de 17e eeuw in Midden-Duitsland werd geproduceerd. Uit de bouwvoor in sleuf 6 is een scherf van een bord van Werra-aardewerk aangetroffen (V11). Uit de vulling van sloot S24 komt een fragment van een bord van Weser-aardewerk (V18; figuur 8).

Figuur 8. Aardewerk (V18) uit sloot S24. Weser-aardewerk (linksboven), majolica (rechtsboven), roodbakkend geglazuurd aardewerk (linksonder) en witbakkend, groen geglazuurd aardewerk (rechtsonder).

Roodbakkend geglazuurd aardewerk

Dit type aardewerk wordt vertegenwoordigd door zeven scherven (V8, V9, V17, V18 en V19; figuur 8). Het is voorzien van een helder of groen loodglazuur. De meeste scherven kunnen niet nader worden gedateerd dan in de Nieuwe tijd. Enkele fragmenten tonen typische kernmerken van Fries aardewerk, zoals een slibversiering aan de binnenzijde (marmering; V8 en V9) en een driehoekig oor (V17). Dit type aardewerk is geproduceerd vanaf het midden van de 18e eeuw.

Witbakkend geglazuurd aardewerk

De vier fragmenten witbakkend aardewerk zijn voorzien van een geel en/of groen loodglazuur. Het materiaal is afkomstig uit het esdek (V6 en V7) of uit sloten (V9 en V18; figuur 8). Twee fragmenten betreffen Fries aardewerk (V7 en V9).

Majolica en faience

Uit de vulling van S24 komen drie fragmenten majolica, waarvan twee passend (V18; figuur 8). Het gaat om delen van borden, die aan de onderzijde voorzien zijn van loodglazuur en aan de bovenzijde van wit tinglazuur met een blauwe beschildering. Dit type aardewerk dateert uit het eind van de 16e eeuw tot halverwege de 17e eeuw.

Uit een andere sloot (S18) komt een fragment faience. Het betreft de bodem van een kom die aan beide zijden is voorzien van wit tinglazuur. Dit fragment dateert uit de 18e eeuw.

Industrieel wit

Net als faience is industrieel wit aan zowel de voor- als de achterzijde voorzien van wit tinglazuur, soms met een beschildering. Uit het esdek komen drie fragmenten (V4). Drie fragmenten komen uit sloten (V17 uit S16; V14 en V19 uit S18) en één uit een paalkuil (V15 uit S19). Het meeste materiaal kan niet nader worden gedateerd dan in de 18e-19e eeuw. Vondst V19 is een fragment creamware dat aan het eind van de 18e eeuw in Engeland is geproduceerd. Uit V4 komt een fragment dat aan beide zijden is versierd met een paars drukdecor. Dit fragment dateert uit het eind van de 19e eeuw - het begin van de 20e eeuw.

Steengoed en porselein

Er zijn vier steengoedscherven geborgen. Uit de bouwvoor in sleuf 6 komt een fragment van een kan uit de omgeving van Raeren, voorzien van een decorfries met heraldische wapens en het jaartal 1663 (V13; figuur 9). Uit een sloot (S21) komt de bovenzijde van een cilindrische mineraalwaterkruik, die uit de 18e-19e eeuw dateert (V16; figuur 9). De overige twee scherven betreffen bodems van kannen of kruiken en zijn afkomstig uit het esdek (V6) of uit een paalkuil (V6 uit S19). Beide fragmenten dateren uit de 17e-18e eeuw. Uit het esdek komt ook een klein fragment porselein met een blauwe decoratie uit de 18e eeuw (V5).

Bouwmateriaal

Er zijn drie kleine tegelfragmenten gevonden (V9 en V19), alle drie sterk afgesleten. De tegels zijn voorzien van wit tinglazuur met een blauwe decoratie. Uit S24 komt uit een fragment van een roodbakkende plavuis voorzien van een groenbruin loodglazuur (V18). De plavuis is 2,5 cm dik. De lengte en breedte zijn minstens 20 cm.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Figuur 9. Fragment van een steengoed kan uit de omgeving van Raeren uit 1663 (V13, links) en de bovenzijde van een cilindrische mineraalwaterkruik uit de 18e-19e eeuw (V16, rechts).

Metaal

In de vulling van S16 is een koperen muntje gevonden, mogelijk een duit. Uit de top van het esdek (S1001) zijn een koperen platte knoop (V1), een vermoedelijk fragment van de bak van een tinnen lepel met een afbeelding op de achterzijde (V2) en een complete schoengesp met een beslagplaat (V3; figuur 10) afkomstig. De schoengesp dateert uit eind 17e-18e eeuw. De overige metaalvondsten kunnen niet nader worden gedateerd dan Nieuwe tijd.

Figuur 10. Schoengesp uit de 17e-18e eeuw (V3).

Glas

Uit de vulling van S23 komt een klein fragment groen glas (V20), waarschijnlijk van een fles. Het kan niet nader gedateerd worden dan in de Nieuwe tijd.

5.4 De vindplaats**Interpretatie**

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn een esdek en meerdere gedempte sloten aangetroffen. De sloten hebben vermoedelijk als perceelscheidingen gediend. Het terrein zal als akker of weiland hebben gefungeerd. De losse paalkuilen zullen te maken hebben gehad met de inrichting van het terrein, bijvoorbeeld afrasteringen en hekwerk. Er is één mogelijke leemwinkuil gevonden. Het esdek en sporen dateren vermoedelijk alle van na de 16e eeuw. De meeste sloten zullen in de 18e-19e eeuw zijn gedempt.

Aanwijzingen voor de aanwezigheid van voormalige bebouwing op het onderzoeksterrein zijn niet gevonden. In de oostelijke helft van het onderzoeksterrein (sleuf 6) is in de bouwvoor en in de vulling van een sloot (S24) opvallend veel aardewerk uit het einde van de 16e-17e eeuw gevonden. Mogelijk wijst dit op de aanwezigheid van een boerderijplaats ten oosten van het onderzoeksgebied. Op de kaart van Schotanus à Sterringa uit 1694 staat hier bebouwing aangegeven. Er zijn geen aanwijzingen voor vindplaatsen uit de periode Steentijd t/m Vroege Bronstijd.

Waardering

Voor de waardering is de KNA-systematiek 'Waarderen van vindplaatsen' gevolgd (KNA versie 3.3; www.sikb.nl). Daarbij worden numerieke waarden toegekend aan de verschillende waarderingsaspecten. Afhankelijk van de score is een vindplaats wel of niet behoudenswaardig (tabel 5).

De vindplaatsen worden eerst op hun fysieke kwaliteit beoordeeld. Ze worden op basis van hun fysieke kwaliteit als behoudenswaardig (opgraven of beschermen) aangemerkt indien de criteria gaafheid en conservering samen bovengemiddeld (5 of 6 punten) scoren. Bij een middelmatige tot lage score (4 punten of minder) wordt naar de inhoudelijke kwaliteitscriteria gekeken om te bepalen of het terrein toch behoudenswaardig is. Een afweging vindt plaats op de eerste drie inhoudelijke kwaliteitscriteria: zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. Bij een bovengemiddelde score van 7 punten of meer voor de eerste drie criteria, wordt de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt.

Gaafheid en conservering

De grondsporen uit de Nieuwe tijd zijn redelijk goed bewaard gebleven. Aardewerk en glas zijn goed geconserveerd, maar veelal wel sterk gefragmenteerd. De metaalvondsten zijn matig geconserveerd. Organische resten zijn niet aangetroffen. Vanwege de redelijke conservering van de grondsporen en de goede tot matige conservering van het vondstmateriaal scoort de vindplaats gemiddeld op het aspect van de fysieke kwaliteit.

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Inhoudelijke kwaliteit

De inhoudelijke kwaliteit is laag. Behalve voormalige sloten die als perceelscheidingen zullen hebben gediend, zijn enkele (paal)kuilen waargenomen, maar deze zijn niet te herleiden tot structuren. Alle sporen dateren uit de Nieuwe tijd. Er zijn geen aanwijzingen voor vindplaatsen uit de periode Steentijd t/m Vroege Bronstijd.

Behoudenswaardigheid

Op basis van de criteria van de waardering wordt de vindplaats niet behoudenswaardig geacht.

waarde	criteria	scores		
		hoog	midden	laag
beleving	schoonheid	wordt niet gescoord		
	herinneringswaarde	wordt niet gescoord		
fysieke kwaliteit	gaafheid		2	
	conservering		2	
inhoudelijke kwaliteit	zeldzaamheid			1
	informatiewaarde			1
	ensemblewaarde			1
	representativiteit	n.v.t.		

Tabel 5. Scoretabel waardstelling van de vindplaats.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

In deze paragraaf worden de conclusies gegeven in de vorm van de antwoorden op de specifieke onderzoeksvragen (zie hoofdstuk 3) uit het PvE (Ten Anscher, 2014).

1. *Zijn grondsporen en (resten van) structuren aanwezig? Wat is hun aard, datering, conserverings-toestand, diepteligging, ruimtelijke verspreiding en lithologische context? Zijn zij te verbinden aan bepaalde, specifieke activiteiten? Zo ja, welke?*

Tijdens het onderzoek zijn in het onderzoeksgebied een esdek en meerdere gedempte sloten aangetroffen. Verder zijn enkele paalkuilen en één kuil waargenomen. De sporen bevinden zich direct onder de bouwvoor en zijn gegraven door het esdek tot in het dekzand en soms tot in de keileem. Alle sporen zijn opgevuld met zand. De sloten hebben als perceelscheidingen gediend. De paalkuilen zullen te maken hebben gehad met de inrichting van het terrein, bijvoorbeeld afrasteringen en hekwerk. De kuil is mogelijk gegraven voor de winning van leem. Zowel het esdek als de grondsporen dateren van na de 16e eeuw. De meeste sloten zullen in de 18e-19e eeuw zijn gedempt. De grondsporen zijn redelijk goed bewaard gebleven.

2. *Zijn archeologische vondsten aanwezig? Wat is hun aard, typologische datering, conserverings-toestand, diepteligging, ruimtelijke verspreiding en lithologische context? Zijn zij te verbinden aan bepaalde, specifieke activiteiten en grondsporen/structuren? Zo ja, welke?*

Uit de verschillende lagen en sporen is aardewerk, metaal en glas verzameld. Een deel van het aardewerk dateert uit het eind van de 16e eeuw-17e eeuw (Werra- en Weser-aardewerk, majolica en een fragment van een steengoed kan uit Raeren). Dit materiaal is allemaal afkomstig uit de bouwvoor en de vulling van een sloot in sleuf 6. Mogelijk wijst het op de aanwezigheid van een boerderijplaats ten oosten van het onderzoeksgebied. Het overige vondstmateriaal dateert uit de 17e-19e eeuw en mogelijk zelfs het begin van de 20e eeuw. Het is afkomstig uit sporen of uit de bouwvoor en het esdek. De conservering van het metaal is matig. Het aardewerk en glas is goed geconserveerd, maar wel sterk gefragmenteerd.

3. *Is sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen?*

De vindplaats wordt vanwege de middelmatige fysieke kwaliteit en de lage inhoudelijke kwaliteit niet behoudenswaardig geacht.

6.2 Aanbevelingen

De vindplaats binnen het onderzoeksgebied wordt niet behoudenswaardig geacht. Derhalve wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Wanneer bij de werkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen die wat betreft aard of datering anders zijn dan hetgeen tijdens het proefsleuvenonderzoek is waargenomen, moet hiervan direct melding gemaakt worden bij de bevoegde overheid (gemeente Tytsjerksteradiel).

Literatuur

- Anscher, T.J. ten** , 2014. Programma van Eisen Inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) Hillamaweg te Burgum, Gemeente Tytsjerksteradiel. *RAAP-PvE* 1413. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Schotanus à Sterringa, B.**, 1718. *Uitbeelding der Heerlijkheit Friesland; zoo in 't algemeen als in haare XXX bijzondere Grietenijen*. François Halma, Ljouwert (Facsimile-uitgave 1979).
- Veenstra, H.W.**, 2014. Plangebied parkgebied Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en karterend veldonderzoek. *RAAP-notitie* 4690. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARCHeologisch Informatie Systeem
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
PvE	Programma van Eisen
RTK-GPS	Real Time Kinetic Global Positioning System
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

dekzand

Fijnzandige afzettingen die onder periglaciaal omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Saalien: Formatie van Eindhoven; Weichselien: Formatie van Twente).

esdek

Oud verhoogd bouwland, ontstaan door ophoging ten gevolge van bemesting. Voor de bemesting werden pluggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht. De term es is gangbaar in Noord- en Oost-Nederland. In Midden-Nederland wordt gesproken van enk of eng en in Zuid-Nederland van akker of veld.

glaciaal

A) IJstijd: koude periode uit het Pleistoceen; b) betrekking hebbende op het landijs.

grondmorene

Het door het landijs aangevoerde en na afsmelten achtergebleven mengsel van leem, zand en stenen. De afzetting wordt vaak aangeduid als keileem.

keileem

Grondsoort bestaande uit een mengsel van leem, zand, grind en stenen (in het spraakgebruik gekoppeld aan het begrip *grondmorene*).

keizand

Het zandige residu van verweerde en geërodeerde keileem.

pingo

Heuvel, ontstaan door de vorming van een ijslens in de grond tijdens de ijstijd; de ijslens vormt de kern van de heuvel. Bij afsmelting van de ijslens ontstaat een depressie waaromheen vaak een wal voorkomt (de afgegleden pingo-'huid') (ook: hydrolaccoliet en bulgunniak).

pingo-ruïne

De door afsmelting van een pingo ontstane depressie waaromheen vaak een wal voorkomt die is ontstaan door afglijding van de pingo-'huid'.

podzol

Bodem met een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). Het proces van het uitloggen van de E-horizont en de vorming van een B-horizont door inspoeling van amorfe humus en ijzer wordt podzolering genoemd.

potstal

Uitgediepte veestal.

Saalien

Voorlaatste glaciaal, waarin het landijs tot in Nederland doordrong (vorming stuwwallen), ca. 322.000-126.000 jaar geleden.

silt

Gronddeeltjes ter grootte van 2 tot 50 µm.

Overzicht van figuren, tabellen en (losse kaart-)bijlagen

Figuur 1. De ligging van het plangebied (vette, zwarte lijn) en het onderzoeksgebied (rood); inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Het esdek in het noordprofiel van sleuf 1.

Figuur 3. Gedempte sloten (S5 en S34) in het noordprofiel van sleuf 1.

Figuur 4. Gedempte sloot (S11) in het noordprofiel van sleuf 2.

Figuur 5. Een gecoupeerde paalkuil (S2) in sleuf 1.

Figuur 6. Mogelijke leemwinkuil (S29) in het noordprofiel van sleuf 7.

Figuur 7. Natuurlijk spoor (S25) in het zuidprofiel van sleuf 6.

Figuur 8. Aardewerk (V18) uit sloot S24. Weser-aardewerk (linksboven), majolica (rechtsboven), roodbakkend geglazuurd aardewerk (linksonder) en witbakkend, groen geglazuurd aardewerk (rechtsonder).

Figuur 9. Fragment van een steengoed kan uit de omgeving van Raeren uit 1663 (V13, links) en de bovenzijde van een cilindrische mineraalwaterkruik uit de 18e-19e eeuw (V16, rechts).

Figuur 10. Schoengesp uit de 17e-18e eeuw (V3).

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Tabel 2. Sloten.

Tabel 3. Vondstaantallen.

Tabel 4. Aantallen per type aardewerk.

Tabel 5. Scoretabel waardestelling van de vindplaats.

Bijlage 1. Sporenlijst.

Bijlage 2. Vondstenlijst.

Kaartbijlage 1. Resultaten onderzoek.

Bijlage 1: Sporenlijst

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

Legenda

vorm vlak	
lin	lineair
onr	onregelmatig
vier	vierkant
n.v.t.	niet van toepassing
textuur	
Zs2	matig siltig zand
Zs3	sterk siltig zand
Lz2	sterk zandige leem
humus	
-	niet van toepassing
h1	zwak humeus
h2	matig humeus
h3	sterk humeus
grind	
-	geen
g2	matig grindig
sublaag	
hv	humusvlekken
ll1	enkele leemlagen
zb	zandbrokken
kleur/gevlekt	
D	donker
E	geel
G	groen
L	licht
U	bruin
Y	grijs
ijzer	
-	geen
FE1	ijzervlekken
FE2	veel ijzervlekken
puin	
-	geen
1	weinig fijn puin

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
 Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

spoor	vulling	sleuf	vlak	vlak	vorm	diepte	interpretatie	textuur	humus	grind	sublaag	kleur	gevekt	ijzer	puin	opmerking
1	0	1	1	onr	hoek	2	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	mogelijke paalkuil, vlakke bodem
2	0	1	1	vier	korn	24	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
3	0	1	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	-	DUY	-	-	1	-
4	0	1	1	onr	-	0	verstoring, natuurlijk	Zs2	h2	-	zb	DUY	-	-	-	boomval?
4	1	1	1	onr	-	0	verstoring, natuurlijk	Zs2	h1	-	-	UY	-	-	-	-
4	2	1	1	onr	-	0	verstoring, natuurlijk	Zs2	h1	-	-	UY	-	-	-	-
5	0	1	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	1	-
6	0	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	zb	DUY	E	-	-	-
7	0	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h3	-	-	DUY	-	-	-	-
8	0	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	-	-	-	YE	DUY	-	-	-
8	1	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h3	-	-	DUY	YE	-	-	-
9	0	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	-	YE	DUY	-	-	-
10	0	2	1	lin	-	0	verstoring, natuurlijk	Zs2	-	-	-	LYU	-	-	-	-
11	0	2	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h3	-	-	DUY	DUY	-	-	-
12	0	3	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	-	UY	LUE	-	1	in vlak al bijna bodem bereikt
13	0	4	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
14	0	5	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	zb	UY	E	-	-	-
15	0	5	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
16	0	5	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	zb	UY	E	-	-	boomstronken in vulling
17	0	5	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h3	-	-	DUY	-	-	-	-
18	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	-	-
19	0	6	1	vier	vier	30	paalspoor	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	-	-
20	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	-	-
20	1	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	-	UY	E	-	-	-

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
 Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

spoor	vulling	sleuf	vlak	vorm vlak	vorm coupe	diepte (cm)	interpretatie	textuur	humus	grind	sublaag	kleur	gevekt	ijzer	puin	opmerking
21	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	-	-
22	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h3	-	-	DUY	-	-	-	-
23	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	UY	E	-	-	-
24	0	6	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	-	-
25	0	6	1	onr	-	0	verstoring, natuurlijk	Zs2	-	-	hv	LY	-	-	-	-
26	0	7	1	rond	hoek	20	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	plastic/ijzerdraad in vulling
27	0	7	1	onr	hoek	1	verstoring, natuurlijk	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
28	0	7	1	vier	nmb	1	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
29	0	7	1	rond	korn	100	kuil	Zs2	h2	-	zb	DUY	Y	-	-	-
29	1	7	1	rond	korn	100	kuil	Zs2	h1	-	zb	DU	YE	-	-	-
30	0	7	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
30	1	7	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	-	DY	-	-	-	-
31	0	7	1	vier	korn	16	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
32	0	7	1	onr	korn	25	paalspoor	Zs2	h1	-	-	DUY	-	-	-	-
33	0	7	1	vier	onr	20	paalspoor	Zs2	h2	-	-	DUY	-	-	-	-
34	0	1	1	lin	-	0	sloot	Zs2	h1	-	zb	UY	UE	-	-	-
999	0	1	1	lin	-	0	verstoring, recent	Zs2	h1	-	zb	UY	UE	-	-	drain met PVC-buis
1000	0	1	101	n.v.t.	-	0	bouwvoor, recent	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	1	-
1001	0	1	101	n.v.t.	-	0	esdek	Zs2	h2	-	-	UY	-	-	1	-
1002	0	1	101	n.v.t.	-	0	verploegde laag	Zs2	h2	-	-	UY	Y	FE1	-	-
1003	0	1	101	n.v.t.	-	0	dekszand	Zs3	-	-	II1	E	UE	FE2	-	-
1004	0	1	101	n.v.t.	-	0	keileem	Lz2	-	g2	-	LYE	LGY	FE2	-	-

Bijlage 2: Vondstenlijst

vondst	sleuf	spoor	vul- ling	vak	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	omschrijving
1	1	1001	0	0	MCU	KNOOP	1	koperen platte knoop met oogje aan achterzijde, sterk gecorrodeerd
2	1	1001	0	0	MCU	GESP	1	complete schoengesp (gegoten koper), dubbellovaal met beslagplaat, eind 17e-18e eeuw
3	1	1001	0	0	MSN	LEPEL	1	lood/tin, fragment van de bak van een lepel (?), aan buitenzijde is een deel van een afbeelding herkenbaar
4	1	1001	0	11	KER	-	1	industrieel wit, ongedecoreerd, bodem kop of kommetje, 18e-19e eeuw
4	1	1001	0	11	KER	-	1	industrieel wit, randfragment met aan binnenzijde zeer fijne blauwe decoratie, 18e-19e eeuw
4	1	1001	0	11	KER	-	1	industrieel wit, randfragment, zowel aan binnens als buitenzijde paars drukdecor aanwezig, eind 19e/begin 20e eeuw
5	1	1001	0	13	KER	-	1	porselein, klein fragment met blauwe decoratie, 18e eeuw
6	2	1001	0	24	KER	-	1	steengoed, kruik, fragment vlakke bodem, 17e-18e eeuw
6	2	1001	0	24	KER	-	1	witbakkend, wandfragment met groen glazuur buitenzijde
7	2	1001	0	25	KER	-	1	witbakkend groen geglazuurd, randfragment vergiet (?), slechts één gaatje aanwezig met aanzet driehoekig oor, Fries, tweede helft 18e-19e eeuw
8	2	7	0	0	KER	-	1	roodbakkend geglazuurd, rand van bord of schotel, binnenzijde gemarmerd (gele slib), Fries, tweede helft 18e-19e eeuw
9	4	13	0	0	KER	-	2	roodbakkend geglazuurd, met marmering van gele slib, sterk gesleten, Fries?, tweede helft 18e-19e eeuw
9	4	13	0	0	KER	-	1	roodbakkend met groen glazuur, rand kommetje
9	4	13	0	0	KER	-	2	tegel?, witbakkend, tinglazuur met blauwe decoratie, sterk gesleten,
9	4	13	0	0	KER	-	1	witbakkend groen glazuur buitenzijde en geel glazuur binnenzijde, wandfragment, Fries?, tweede helft 18e-19e eeuw
10	5	16	0	0	MCU	MUNT	1	koperen muntje (duit?), 2 cm diameter, sterk gecorrodeerd.
11	6	1000	0	63	KER	-	1	Werra aardewerk, randfragment bord, eind 16e - begin 17e eeuw
12	6	1000	0	64	MCU	KNOOP	1	koperen bolle knoop, sterk gecorrodeerd
13	6	1000	0	66	KER	-	1	steengoed (Raeren), kan, wandfragment, decorfries met heraldische wapens en jaartal 1663 op de buik

RAAP-RAPPORT 2969

Bouwkavels Hillamaweg in Burgum, gemeente Tytsjerksteradiel
 Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend proefsleuvenonderzoek

vondst	sleuf	spoor	vul- ling	vak	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	omschrijving
14	6	18	0	0	KER	-	1	faience, wit tinglazuur, ongedecoreerd, fragment bodem kom, 18e eeuw
14	6	18	0	0	KER	-	1	industrieel wit, bodemfragment, 18e-19e eeuw
15	6	19	0	0	KER	-	1	industrieel wit?, zeer klein fragment
15	6	19	0	0	KER	-	1	steengoed, fragment bodem met standvoet, 17e-18e eeuw
16	6	21	0	0	KER	-	1	steengoed, cilindrische mineraalwaterkruik, tuit met deel worstvormig oor, 18e-19e eeuw
17	5	16	0	0	KER	-	1	industrieel wit, rand bord (?), ongedecoreerd, 18e-19e eeuw
17	5	16	0	0	KER	-	1	roodbakkend geglazuurd, driehoekig oor van een schotel (?), Fries, tweede helft 18e-19e eeuw
18	6	24	0	0	KER	PLAVUIS	1	fragment plavuis, roodbakkend met groenbruin glazuur, 2,5 cm dik
18	6	24	0	0	KER	-	3	majolica, buitenzijde loodglazuur binnenzijde tinglazuur met blauwe decoratie, bordfragmenten, eind 16e - eerste helft 17 eeuw
18	6	24	0	0	KER	-	1	roodbakkend geglazuurd, bodem kom met standing
18	6	24	0	0	KER	-	1	Weser aardewerk, randfragment bord, eind 16e - begin 17e eeuw
18	6	24	0	0	KER	-	1	witbakkend, groen geglazuurd, wandscherf met aanzet oor of handvat
19	6	18	0	0	KER	-	1	industrieel wit, randfragment, creamware, eind 18e eeuw
19	6	18	0	0	KER	-	1	roodbakkend geglazuurd, rand van een schaal
19	6	18	0	0	KER	-	1	tegel?, witbakkend, tinglazuur met blauwe decoratie, sterk gesleten
20	6	23	0	0	GLS	FLES	1	fragment groen glas, 3 mm dik, afkomstig van een fles

